

Užsiėmimas ikimokyklinio amžiaus vaikams bei 1-2 kl. mokiniams

Mūsų rankos ir žodžiai skirti ne patyčioms!

Užsiėmimas skirtas: ikimokyklinukams ir 1-2 kl. mokiniams

Trukmė: 30-45 min.

Reikalingos priemonės: lėlė / personažas, užmaunama ant rankos; skirtingų spalvų popierius ir žirklys; pieštukai / flomasteriai / dažai; lipni juosta.

1. Auklėtoja / mokytoja užsiėmimo pradžioje vaikams pasako: „Šiandien mūsų grupėje / klasėje sulaukėmė svečių – ar žinote kokių?“ Galima leisti vaikams paspėlioti, o tada – ištraukti iš už nugaros ranką su lėle ir pristatyti ją vaikams: „Ogi pas mus atėjo *panelė Elė* (sugalvokite jums ir vaikams priimtina personažo vardą).“
2. Auklėtoja / mokytoja pasilabina su lėle: „Labas, panele Ele!“, o lėlė atsako mokytojai ir vaikams: „Labas, mokytoja, sveiki vaikai“. Toliau praveskite su personažu trumpą pokalbį, pavyzdžiui:
 - Mokytoja: „Iš kur atkeliavai, Ele?“
 - Lėlė: „Keliauju iš mokyklos į mokyklą, iš darželio į darželį ir bendrauju su vaikais. O šiaip gyvenu paslaptingoje Spintijos šalyje...“
 - Mokytoja: „O ką su mumis nori nuveikti, Ele?“
 - Lėlė: „Iš pradžių aš jums kai ką papasakosiu, o paskui norėsiu jums klausimų užduoti ir kartu pažaisiti. Ar galima?“
 - Mokytoja (kreipiasi į vaikus): „Vaikai, ar pakalbėsime su panele Ele, ar pažaisime su ja?“ (kai vaikai sureaguoja – kreipiasi į lėlę) „Ele, mes džiaugiamės, kad pas mus atkeliavai ir mielai su tavimi pažaisime. Tu sakei, kad nori mums kažką papasakoti?“
3. Tada lėlė papasakoja trumpą istoriją: „Vieną gražią pavasario dieną – tokią saulėtą ir šiltą – aš lankiausi Debesijos darželyje / mokykloje. Kai tik įėjau į darželį / mokyklą, viskas atrodė taip, kaip ir kitose mokyklose / darželiuose: žaidė vaikai, jie juokėsi, bendravo ir šūkčiojo, mokytojai ir auklėtojai besišypsodami ėjo pro šalį. Tačiau netikėtai vieno koridoriaus kampelyje aš pamačiau berniuką – jis tupėjo susigūžęs, labai liūdnas ir net nemėgino žaisti su kitais vaikais. „Labas, aš Elė“ – pasakiau jam. Berniukas pakėlė į mane liūdnas akis ir atsakė: „O aš Simas“ (vardą parinkite tokį, kokio nėra vaikų grupėje ar klasėje). „Simai, kas nutiko, kad esi toks liūdnas ir nežaidi su kitais vaikais?“ – paklausiau jo. Vaikai, ar žinote, ką man atsakė Simas, kas jam nutiko, kad jis toks liūdnas?“ – lėlė kreipiasi į vaikus ir leidžia jiems pasakyti savo variantus. Tada tęsia savo pasakojimą.
4. „Simas buvo liūdnas ir nežaidė su kitais vaikais, nes tarp jų buvo keletas vaikų, kurie jį skriaudė. „Simai, o kaip jie tave skriaudžia?“ – paklausiau jo. „Rankomis“ – atsakė liūdnai berniukas. O siaube! Aš iki šiol galvojau, kad vaikų rankos yra skirtos visokiems geriems darbams daryti, tačiau pasirodo, kad jomis galima ir įskaudinti kitą. Vaikai, o jūs ar žinote, ką kartais skaudaus ir nemalonaus kiti žmonės daro su rankomis?“ Vaikai gali išvardinti jiems žinomus skaudžius dalykus, kuriuos galima padaryti rankomis (pavyzdžiui, muša, pliaukšteli, atima daiktą ir pan.). Mokytoja vaikų sakomus dalykus gali užrašyti ar nupiešti ant lentos – virš tų veiksmų nupiešiamas liūdnas veidelis.

5. Lėlė tęsia: „Taip, taip, būtent apie tai ir pasakojo Simas (pavardina keletą vaikų paminėtų skaudžių veiksmų). „Simai, ką dar jie daro?“ – paklausiau. „Dar jie mane įžeidinėja ir tyčiojasi iš manęs žodžiais“ – atsakė Simas. O varge, niekad nemaniau, kad vaikai gali sakyti skaudžius žodžius... Bandžiau sugalvoti, kokie žodžiai galėtų skaudinti... Gal jūs, vaikai, esate tokių žodžių girdėję?“ – lėlė vėl kreipiasi į vaikus ir leidžia jiems pasakyti savo mintis ir mokytoja juos taip pat surašo ant lentos.
6. Lėlė tęsia: „Man taip liūdna buvo girdėti, kad Simas taip skaudinamas rankomis ir žodžiais. Įvairūs skaudūs veiksmai ir žodžiai yra vadinami patyčiomis – o jos labai skaudina ir liūdina vaikus. Ir dabar, kai tik keliauju pas kitus vaikus, visų jų klausiu, ką gero mes galime padaryti rankomis ir kokių gerų žodžių jie moka. Nes kuo daugiau mokėsime gerų darbų ir gerų žodžių, tuo mažiau bus patyčių ir laimingesni bus visi vaikai. Vaikai, gal jūs man galite pasakyti, o kokius gerus darbus rankomis galima padaryti?“ – lėlė vėl kreipiasi į vaikus, vaikai vardina savo mintis, mokytoja jas užrašo ar nupiešia kitoje lentos pusėje, virš sąrašo nupiešdama linksmą veidelį.
7. Tada lėlė klausia: „O kokių gerų žodžių jūs žinote – kurie pralinksmina ir padeda pasijusti gerai?“ Mokytoja vėl žodžius surašo ar nupiešia ant lentos.
8. Lėlė pagiria vaikus: „Nuostabu, kiek daug gerų darbų ir žodžių jus žinote! Aš tikiu, kad Simui būtų gera su jumis žaisti. Ar norite sužinoti, kaip Simas laikosi dabar? Mudu sutarėm su Simu, kad apie jo skriaudas būtinai turi sužinoti jo auklėtoja / mokytoja. Taigi mes kartu nuėjom pas ją ir viską papasakojom. Ir mokytoja nebeleido kitiems vaikams šaipytis iš Simo bei mokino visus Simo grupės / klasės vaikus būti draugiškus. Dabar Simas, kaip ir jūs, yra linksmas vaikas, turintis draugų ir žaidžiantis su jais visokius žaidimus. O kiti su Simu besimokantys vaikai žino – mūsų rankos ir žodžiai skirti ne patyčioms. Tiesa?“
9. „Štai tokią istoriją norėjau papasakoti. O dabar aš norėčiau su jumis pažaisti, gerai? Pažaisime rankų žaidimą“. Lėlė paprašo vaikų:
 - Pamojuoti vieni kitiems ranka – tarytum pasisveikindami.
 - Pakelti nykščius į viršų.
 - Pridėti savo rankas prie ausų.
 - Pridėti savo rankas prie burnos.
 - Suploti delnais.
 - Pakelti vieną ranką į viršų.
10. Toliau vaikų lėlė paprašo atlikti tuos pačius judesius – tik prieš atliekant judesį pasako po vieną sąlygą (įvardijamas sąlygas galite pakeisti savo nuožiūra):
 - Tie, kurie šiandien bent vienam vaikui pasakėte „Labas“, pamojuokite ranka.
 - Tie, kurie bent kartą šiandien pasakėte „Ačiū“ arba „Prašau“ – pakelkite nykščius į viršų.
 - Tie, kurie šiandien išklausėte bent vieną draugą – pridėkite rankas prie ausų.
 - Tie, kurie nors kartą šiandien nusišypsojote kitam vaikui, pridėkite savo rankas prie burnos.
 - Suplokite delnais visi, kurie šiandien pasakėte ką nors malonaus kitam vaikui.
 - Pakelkite rankas tie, kurie šiandien padėjote kitam.
11. Lėlė sako: „Šiuo žaidimu jūs galėjote prisiminti visus gerus darbus, kuriuos šiandien atlikote, bendraudami su kitais. Linkiu, kad jums niekada nepritrūktų gerų darbų ir gerų žodžių. Aš jau turiu keliauti, bet jūsų mokytojai / auklėtojai į ausį aš pasakysiu, ką jūs dar galite padaryti, kad visuomet

atmintumėte – jūsų rankos ir žodžiai skirti ne patyčioms (pakužda kažką mokytojai / auklėtojai į ausį). Viso geriausio, vaikai!“ (pamojuoja ir pasislepia).

12. Mokytoja išlydi viešnią, padrąsina vaikus atsisveikinti su ja. Jei vaikai dar gali sukaupti dėmesį – kviečia atlikti paskutinę užduotį. Jei ne – šią užduotį galite atlikti kito užsiėmimo metu, primindami tai, kas vyko šiandien.

Baigiamoji užduotis: gerų darbų rankos

- Kiekvienam vaikui duodamas spalvoto popieriaus lapas, pieštukas ar flomasteris. Prašoma lape apsibrėžti savo delno kontūrą. Su mažesniais vaikais galima daryti rankos atspaudą su dažais.
- Po to vaikų prašoma iškirpti delno kontūrą arba atspaudą – nebūtinai vaikai turi iškirpti visus pirštų įlinkius, jie gali tiesiog apkirpti aplinkui apskritimu ar ovalu.
- Rašančių vaikų galime paprašyti užrašyti ant rankytės vieną gerą žodį (pavyzdžiui, „myliu“, „tu nuostabus“ ir pan.) ar gerą darbą, veiksma, atliekamą rankomis, kuris juos nuteikia gerai (pavyzdžiui, paglostymas, apsikabinimas ir pan.) Jei vaikai dar nerašo – jie gali nupiešti ar paprašyti mokytojos / auklėtojos užrašyti žodžius.
- Visas vaikų iškirptas rankeles koku nors būdu suklijuokite ant sienos, lentos, didelio lapo ar pan. Iš jų gali gautis medis, saulė ar kt.

Baigdami užsiėmimą, vaikų paklauskite: „Ko iš šio užsiėmimo galime pasimokyti?“ ir padėkite jiems įvardinti svarbiausias užsiėmimo žinutes, pavyzdžiui:

- Pikti žodžiai, veiksmai skaudina.
- Jei matome, kad su grupės / klasės vaiku elgiamasi netinkamai – būtinai apie tai reikia pasakyti mokytojai ar auklėtojai.